

ΣΚΗΝΗ Δ΄.

Μιμικός μόνος

Ἡ θυσία πρέπει νὰ γίνῃ πέρα ὡς πέρα... νὰ τῆς δώσω τὸ διαζύγιο... (Γράφει, ὕστερα σηκώνεται.) Μπορεῖ πιά νὰ ξανάρτουνε σὲ μένα ἔφτυχισμένες μέρες... νὰ γίνω καινούριος... νὰ ξεχάσω τὸν παλιὸ τὸ, ἄνθρωπο; Ἡ ἔτσι ἢ ἀλλοιῶς τί μπορῶ νὰ κάνω; Ἐκείνη πιά εἶναι ξένη... ἀλήθεια!.. ὦ! ἔφτυχια μου ποῦ εἶσαι,.. ὦ! ὄνειράτα! ὦ ἰδανικά! Καταστροφή! (Στέκεται ἀπότομα καὶ προσπαθεῖ ν' ἀκούση. Ἀκούεται μιὰ μακρυσμένη φωνή. Ἡ φωνὴ λίγο-λίγο ἀκούεται πῶς καλὰ, ὥσπου διακρίνονται οἱ λέξεις: Παρρρημαααα... ἡ φυγὴ τῆς Λάρισσας, παρρρημαααα... Ὁ Μιμικός τινάζεται). Συμφορά!.. Γενικὴ συμφορά! Μισά μας, ὅλα μισά... (Βάζει σὲ μιὰ τσάντα μερικὰ πράγματα, φορεῖ τὸ καπέλο του. Κρατεῖ τὴν τσάντα). Ὅλα κομμάτιασμα θέλουνε, ὅλα ἀφάνισμα... ὁ παλιὸς ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ ξεχαστῇ... καὶ τὸ παιδί, τὸ παιδί τὸ ἀξεμάλιαρο, τὸ ἀξυπόλυτο νὰ γίνῃ ἄντρας... ντυμένος μὲ τὸν καιρὸ... Συμφορά!

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

Κλειούλα μονάχη

(Ἀνοίγει τὴν πόρτα τῆς κάμαρας τῆς καὶ βλέπει τὸ Μιμικό ποῦ γάνεται ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ βάνου. Εἶναι μακρυνυμένη, μὲ γάντια καὶ μακρὸ βέλο. Ἀνεβαίνει τὸ βέλο τῆς καὶ πλησιάζει στὸ γοαφεῖο καὶ παίρνει ἕνα χαρτί καὶ διαβάζει ὕστερα ψιθυρίζει) Δικιοσύνη!.. Ἀπολύτρωση!..

23 τοῦ Δεκ. 1905.

ΣΙΩΠΗ

Ποτὲ δὲ μεταστάθηκε τέτοιο λαμπρὸ φεγγάρι. Στὰ μεσουράνια ἀκίνητο νὰ χύνῃ τόσο φῶς. Τὴ νύχτα αὐτὴ κοιμόνταν ἡ πόλη βυθισμένη στὸν ὕπνο καὶ τὴν σκέπαζεν ὁ πέπλος ὁ λευκός.

Αὔρας πνοὴ δὲν τάραιε τὴν θεϊκὴ γαλήνη, Κάθε φωνὴ τὴν ἔσβυνε τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ. Καὶ μακρὰ ἢ θάλασσα ἀτμολαμπισμένη. Στὴν ἀγκαλιὰ κοιμόνταν τοῦ ἀσπράτου γιαιλοῦ.

Τὰ μάτια μας μιλούσανε καὶ τρέμανε τὰ χεῖλη. Κι' ἐγὼ ὁ φτωχὸς δὲν ἤξερα μὲ λόγια νὰ σοῦ πῶ τὸν ὕμνον ὅπου ἀνέβαινε βαθυὰ ἀπὸ τὴν ψυχὴ μου. Καὶ ἔσβυνα στὰ χεῖλη σου μένα φίλι σιγὰ.

Περαιὶς, Μάρτης 1906.

Γ. Σ. ΖΟΥΦΡΕΣ

καρδιά τοῦ πατέρα τῆς δέχτηκε νὰ τὴν πάρῃ. Τότες αὐτὸς σηκώνεται μὲ τὴ χαρὰ ἐκείνη καὶ πάει καὶ κάνει προξενιά καὶ τοῦ γραμματικῶ του. Αὐτὸς ζήτησε ν' ἀποφύγῃ μὰ δὲν τὸ κατάφερε. Τοῦ εἶπε πῶς δὲν παντρεύεται, τοῦ εἶπε πῶς εἶναι μικρὸς, πῶς ἔχει ραμέλια καὶ περιμένουν ἀπὸ κείνον οἱ ἀδερφάδες κ' ἡ μάνα του, τοῦ κάκου. Ὅλα ὁ γέρος τὰ εὐκόλυνε, καὶ ὅταν τοῦ εἶπε πλιά πῶς ἐγὼ εἶνα ἀφορμὴ κ' ἤρθες σ' αὐτὴ τὴ θέση, κ' ἐσὺ καταδέχεσαι νὰ μοῦ χαλάσῃς τὴν καρδιά; Τότες πλιά αὐτὸς γυρίζει καὶ τοῦ λέει: ὦ! αὔριο τουλάχιστο νὰ σκεφτῶ. Ἄς εἶναι, λέει ὁ γέρος δικαστῆς. Τὸν ἀφίνει καὶ φεύγει, νὰ σκεφτῇ ὁ γραμματικῶς. Σηκώνεται αὐτὸς τότε καὶ πάει καὶ ρωτᾷ τὴς γειτόνισσες, τί πράμα εἶναι τοῦ δικαστῆ ἢ κέρη. Τί συστήματα ἔχει καὶ ἀρότου ἤρθα ἐδῶ τέσσαρα χρόνα τώρα δὲν τὴν εἶδα; Ἄχ, παληκάρη μ' ἔν ἀυτὸς. Αὐτὴ ἡ κοπελλοῦδα εἶναι καλὴ, μὰ ἔχει μιὰ λαχτάρα νὰ γίνῃ καλογορία καὶ ὁ πατέρας δὲν τὸ στέργει γι' αὐτὸ καθεται κλεισμένη καὶ δὲ βγαίνει ποθενά. Θαρρεῖ πῶς ἄμα ἐβγῇ ὅζω θὰ τὴν παντρεύῃ ὁ πατέρας τῆς. Τότες αὐτὸς λέει: Ἄ! καλὰ τὴν ἔχω. Γυρίζει, παγαίνει στὸ δικαστήριον, καθίζει, νὰ καὶ ὁ γέρος δικαστῆς κ' ἔρχεται. Τί χαμπάρια; τοῦ λέει. Σκέφτηκες; Ναι, λέει, τ' ἀποφάσισα

Ο ΝΟΥΜΑΣ
ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα Δρ. ΓΘ. — Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ Φρ. ΧΘ. ΓΘ

20 λεπτὰ τὸ φύλλο λεπτὰ 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στὰ κισόκια τῆς Πλατείας Συντάγματος, Ὁμόνοιας, Ἐπιμελητηρίου Οἰκονομικῶν, Σταθμοῦ Τροχιόδρομου (Ὁφθαλμιατρεῖο), Σταθμοῦ ὑπόγειου Σιδηρόδρομου (Ὁμόνοια), στὸ καπνοπωλεῖο Μανωλακῆ (Πλατεία Στουρνάρα, Ἐξάρχεια) στὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἐστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου (ὁδὸς Σταδίου, ἀντικρὺ στὴ Βουλῆ).

Ἡ συντρομὴ πλερώνεται μπροστὰ κ' εἶναι ἐνδὸς χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ
ΚΑΙ
ΠΡΑΜΑΤΑ

ΜΙΑ

δωρεὰ γιὰ τοὺς γεροὺς ἀθρώπους. Νὰ τί ζητήσαμε τόσες φορές ἀπὸ τὴς στήλες τοῦ «Νουμᾶ» καὶ νὰ τί ἔρχονται νὰ κάνουνε σήμερα δὴ μὲν ἀποφασίσανε νὰ ἰδρῶσουν τὸ Γυμνασιὸν Σκολεῖο. Κέρδος σημαντικὸ καὶ αὐτὸ ποῦ τὸ χρωστάμε τοῖς Ὀλυμπιακοῖς ἀγῶνες, ἀφοῦ τὰ Σουηδικὰ θάματα μᾶς ἀνοῖξαν τὰ μάτια καὶ μᾶς κᾶνανε νὰ νιώσουμε πῶς πλάθονται τὰ γερά κορμιά καὶ πῶς οἱ λαοὶ δοξάζονται.

Οἱ ἄρρωστοι κ' οἱ σακάτηδες ἐνεργηθῆκαν ἀρκετὰ ἴσαμε τώρα. Οἱ Σκολαστικοὶ πήραν καὶ παίρνουν τὸ πλουσιώτερον μερικὸ (τὸ μερικὸ τοῦ λιονταριοῦ) ἀπὸ τὴ Ρωμαϊκὴ, ἰδιωτικὴ καὶ δημόσια, γενναιοδωρία. Μοναχὰ οἱ γεροὶ ἀθρώποι μένανε παραγκωνισμένοι. Γι' αὐτὸ ἴσα ἴσα ἢ δωρεὰ τοῦ Ρόστοβιτς καὶ τοῦ Τσανακλῆ ἔχει μεγάλη σημασίαν καὶ γι' αὐτὸ εἶναι ἢ πῶς μεγάλη καὶ ἢ πῶς εὐγενικὴ νίκη ποῦ κερ-

νὰ μὴ σοῦ χαλάσω τὴν καρδιά. Ἐκεῖνος πλιά πέταξε ἀπ' τὴ χαρὰ του ποῦ ἔκανε τέτοιο γαμπρὸ. Τὸν παίρνει πάει στὸ σπίτι του, κᾶνουν τὰ συνηθισμένα, ἀρραβωνιάζει τὴν κόρη του, ὕστερα ἀπὸ κομᾶτι καιρὸ ἀρχινᾷ καὶ ὁ γάμος, στεφανώνουν κισόλα. Τοῦς πήραν, γαμπρὸ καὶ νύφη, καὶ τοῦς πήρανε στ' ἀρχοντικὸ ποῦ τοῦς εἶχαν εἰτοιμασμένο νὰ κατοικήσουν. Σὰ μένανε μοναχοὶ τοῦς, λέει ὁ γαμπρὸς στὴ νύφη. Ἐχω ἕνα κρυφὸ λόγον νὰ σοῦ πῶ. Ὁρῖζεσαι πῶς δὲ θὰ τὸ πῆς ποτὲ σὲ κανέναν; Ὁρῖζουμαι, λέει αὐτὴ. Νὰ μὴ σὲ χαρῶ καὶ ἂν τὸ πῶ. Τότε λέει αὐτὸς: Ἐγὼ εἶμαι γυναῖκα σὺν ἐσένα. Ἐρχεσαι νὰ ζήσουμε μαζί σὺν ἀδερφάδες, χωρὶς νὰ μάθῃ ποτὲ κανεὶς τίποτα; Ἀπόρησε αὐτὴ, ὅμως χάρηκε καὶ παραπολύ ποῦ τᾶνε θηλυκὸς ὁ γαμπρὸς, καὶ θὰ ζῶσε πάλι σάνε πρῶτα. Καλὰ, λέει ἡ νύφη, κ' ἐγὼ καλῆτερο πρᾶμα δὲ μπορούσα νὰ ἔχω. Θὰ σ' ἔχω σὺν ἀδερφῇ, καὶ θὰ ζῶμε πολὺ ὁμορφα καὶ ἀγαπημένα. Μὰ πῆς μου, τί σ' ἔκανε νὰ φαίνεσαι πῶς εἶσαι ἄντρας καὶ ὄχι γυναῖκα; Καθίζει αὐτὸς καὶ δηγοῦται ὅλη του τὴν ἱστορία. Τότες ἡ νύφη λέει στὸ γαμπρὸ: Ὁρῖζεσαι κ' ἐσὺ πῶς δὲ θὰ φύγῃς ποτὲς ἀπὸ κοντὰ μου καὶ ἂν ἔργουν ἀκόμα καὶ σὲ ζήτησουν καμιά φορὰ; Ὁρῖζουμαι, λέει, στὴν ἀγάπῃ μας. Κ' ἔτσι ζῶσαν πλιά σὺν ἀδερφάδες.

δίξουμε τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες— ὄχι νίκη ποδοῦν ἢ χειρῶν, νίκη σὲ πῆδημα, σὲ τρέξιμο ἢ σὲ πάλεμα, ἀλλὰ νίκη τῆς ψυχῆς, καὶ γιὰ τεῖνα τὴ χαροστάμε.

«Τὸ αὔριο γλήγορα θάναί καὶ καλύτερο» ἔλεγε ὁ ἀρχαῖος ποιητῆς, καὶ αὐτὸ τὸ «καλύτερο αὔριο» θὰ μᾶς τὸ φέρει τὸ Σ ἢ μ ε ρ α ποῦ ἄρχισε νὰ γίνεταί κάπως καλὸ. Ὅπως βρεθῆνε δὴ πατριῶτες σήμερα νὰ φροντίσουνε γιὰ γ ε ρ ἄ κ ο ρ μ ι ἄ, θὰ βρεθοῦνε καὶ ἄλλοι δὴ, ἢ καὶ περισσώτεροι, αὔριο νὰ φροντίσουνε γιὰ γ ε ρ ἄ μ ν α λ ἄ, καὶ τὸ Γυμνασιὸν Σκολεῖο δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ φέρει, γλήγορα ἢ ἀργὰ, τὸ ἀδέρφι του, τὸ Πνευματικὸ Σκολεῖο, ἀφοῦ καὶ τὰ δὴ Σκολεῖα μᾶς λείπουνε, καὶ τὰ δὴ Σκολεῖα μᾶς χρειάζονται γιὰ νὰ πλάσουμε γεροὺς ἀθρώπους, γιὰ νὰ βαστάξουμε στὴ ζωὴ τὸ ἔθνος μας. Καιρὸς πιά νὰν τὸ νιώσουμε ἐμεῖς αὐτὸ, νὰν τὸ νιώσουν οἱ πλούσιοι πατριῶτες, ἀφοῦ τὸ ἐπίσημον Κράτος κοιμᾶται κάτω ἀπὸ τὴς κοινοβουλευτικῆς δάφνης του.

ΓΥΡΙΣΕ

ἀπὸ τὴν Κύπρον ὁ Ματσούκας, ἐνθουσιασμένος μὲ τὴν ὑποδοχὴ ποῦ τοῦ κᾶνανε καὶ κάτω κ' εἰτομος, ἀφοῦ λίγο ξεκουραστὴ στὴν πατρίδα του, νὰ ζακαλοῦθῃ τὰ πατριωτικὰ του ταξίδια.

Ἀπὸ τὴν Κύπρον μάζωξε, ἀπαγγέλλοντας τὰ τραγούδια του, ἑκατὸ χιλιάδες φράγκα γιὰ τὸν Ἐθνικὸ Στόλον, μὰ δὲν εἶναι αὐτὸ ποῦ τὸν ἐνθουσιάζει· ὁ ἐνθουσιασμὸς τοῦ Ματσούκα κρατιέται ἀπὸ ψηλότερα, εἶναι καθαρὰ ποιητικὸς ἐνθουσιασμὸς, μὴν ἔχοντας καμιά σκέψη μὲ τὴς χιλιάδες, ἢ ἀγῶς ἐνθουσιασμὸς ποῦ γεννιέται στὴν ψυχὴ ὅταν κανεὶς νιώθει πῶς μὲ τὰ λόγια του καὶ μὲ τὴς πράξεις του συγκινεῖ τὴς ψυχῆς καὶ ὄχι μοναχὰ τὰ κεμέρια.

— Πόσες χιλιάδες μᾶς ἔφερες ἀπὸ τὴν Κύπρον; τὸν ρωτήσαμε τὸ Ματσούκα, ἀλλὰ ἡ ἀπάντησή του εἶταν:

— Μὴ ρωτᾷς γιὰ χιλιάδες, ἀλλὰ γιὰ πατριῶτες, γιὰ πατριῶτες ἔφτεινα καὶ κάτω.

Τὸ Ματσούκα τὸν εἶπαν Ἑλληνοπλάστη καὶ τοῦ ἀξίζει στ' ἀλήθειαν ὁ μεγάλος καὶ βαρὺς αὐτὸς τίτλος.

Ο ΣΕΡΙΓΚ

ὁ νικητῆς τοῦ Μαρθωνίου μᾶς ἔδωσε μιὰ συναγῆ ποῦ ἂν τὴν ἀκολοῦθῃσουμε, λέει, πιστὰ θὰ

Ἄς τοῦς ἀφήσουμε τώρα ὅπως τοῦς ξερεῖ ὁ κάσμος ὅλος, τὰ γαμπρὸ καὶ τὴ νύφη νὰ χαίρουνται τὰ καλά τους, καὶ ἂς πᾶμε στὸ παλάτι νὰ δώμε τί γίνεταί ἀφ' οὗτο ἔβγαλαν τὸ παιδί τοῦς ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα καὶ τῶστειλαν στὰ μικρινὰ. Ἐκεῖ τώρα ἄλλες ἀρχοντιές. Ἄλλα καλὰ μεγαλῆτερ' ἀπὸ τὰ πρῶτα. Τὴ βασίλισσα ὅμως πάντα ὁ καημὸς τὴν ἔτρωγε, ποῦ πᾶγε καὶ ἔφτρε στα ξένα τὸ παιδί τῆς.

Ἐκανε κ' ἕνα γιὸ σ' αὐτὸ τὸ μεταξύ κ' ἐκεῖνος πλιά εἶταν ἡ χαρὰ τοῦ βασιλεῦς. Μεγάλως ὁ γιὸς του, ἔγινε 19—20 χρονῶν παληκάρη, καὶ ὅσο μεγάλωνε καὶ αὐτὸ, τόσο τὸν ἔτρωγε ὁ καημὸς ὁ δόβλεπε τὴ μάνα του πάντα λυπημένη καὶ μαυροφορεμένη. Μιὰ μέρα τὴν ξεμοναχέει καὶ τῆς λέει: Ἄ μ' ἀγάπα, μητέρα, πῆς μου το, τί ἔχεις καὶ σὲ βλέπω πάντα δακρυσμένη. Ἐσὺ μιὰ βασίλισσα, καὶ νὰ φορῆς πάντα μαῦρα καὶ νὰ κλαίγῃς καθήμερα, τί ἔχεις μαθῆ; Πῆς μου το, κ' μ' ἀγαπάς. Τί νὰ σοῦ πῶ, παιδί μου, ἐσὺ δὲν εἶσαι γιὰ καημοὺς καὶ γιὰ πίκρες. Ἄφρασε μὲ νὰ λυώνω ἐγὼ μοναχῇ. Ὅχι, μητέρα. Ἀπὸ δῶ εἶχε, ἀπὸ κεί εἶχε, τὴν ἀναγκασε καὶ τοῦ τὰ εἶπε ὅλα! Τὸ παληκάρη σάστισε σὺν τῆς, ὕστερα λέγει στὴ μάνα του: Ἐρχεσαι νὰ πᾶμε νὰ τὴ βροῦμε τὴν κόρη μας καὶ τὴν ἀδερφῇ μου; Ἴσως αὔ-

μπορέσουμε άλλους να νικήσουμε σ' αυτό το αγώνισμα. Η συνταγή του Σέριγκ περιέχει τὰ τρία αυτά γιατρικά:

1) Να γυμναζόμαστε

2) Να μην τὸ ρίχνουμε στὸ γλέντι πρὶν τρέξουμε.

3) Να μὴ λέμε παχιά λόγια.

Τὰ δυὸ πρῶτα θὰ μπορέσουμε νὰν τὰ κά-
νουμε. Ὅσο γιὰ τὸ τρίτο ὅμως ὁ Σέριγκ ξέ-
χασε πὼς μιλάει σὲ Ρωμαίους πού μὲ τὰ παχιά
λόγια ζοῦνε καὶ μ' αὐτὰ χοντραίνουνε.

Ὁ Κουτουλάκης ὀρκίστηκε πὼς ἢ θὰ νική-
σει ἢ θὰ σκάσει, κι ὅμως οὔτε νίκησε οὔτε ἔσκα-
σε. Ἐπεσε μοναχὰ καταμεσίς τοῦ δρόμου, ἴσως
γιατὶ παραφόρτωσε τὸ στομάχι του μὲ τέτια
παχιά λόγια — καὶ μὲ παραφορτωμένο στομάχι
δὲν μπορεῖ νὰ κουνηθεῖ κανεὶς οὔτε ἀπὸ τὴ θέση
του. Πειὸς μπορεῖ νὰ μᾶς τὸ ὑποσκεθεῖ πὼς πα-
ρόμοια κατάχρηση ἀπὸ παχιά λόγια δὲ θὰ γίνε-
ι καὶ στοὺς ἄλλους ἀγῶνες;

ΤΗΝ

Πέμπτη τάκομεσήμερο σφυρίχτηκε ἀδιάντροπα ὁ Αὐστρια-
κὸς Στάϊνπαχ στὸ Στάδιο, τὴν Παρασκευὴ τάκομεσήμερο
χεροκροτήθηκε λυσασμένα. Οὔτε γιὰ τὰ σφυρίγματα
φταίμε, οὔτε γιὰ τὰ χεροκροτήματα καὶ τὰ δυὸ τὰ χρω-
στοῦμε στὶς ἐφημερίδες: τὴν Πέμπτη μᾶς εἶπαν νὰν τὸν
σφυρίζουμε καὶ τὸν σφυρίζαμε: τὴν Παρασκευὴ μᾶς εἶπα-
νε νὰν τὸν χεροκροτήσουμε καὶ τὴν ἀκούσαμε.

Τέτιοι εἴμαστε: σὰν τὰ μωρὰ παιδιὰ, θέληση δική μας
δὲν ἔχουμε καὶ περιμένουμε μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα νὰ κά-
νουμε ὅ,τι μᾶς πούν οἱ ἐφημερίδες: καὶ τὸ χειρότερο γιὰ
μᾶς εἶναι ὅτι ξέρουμε ποιοὶ γράφουν μερικὲς ἐφημερίδες
καὶ γιὰ ποιοὺς ταπεινοὺς λόγους γράφουν ἴσως ἢ ἀλλιῶς,
κι ὅμως σὰ νὰ μᾶς ἔχουν ποτίσει χαλὴς παίρνουμε στὰ σο-
θερά ὅ,τι διαβάζουμε καὶ κανονίζουμε σύμφωνα μ' αὐτὰ
τὸ φερίμὸ μας.

Μεγάλη ἀλήθεια κι' αὐτὸ, ὅτι τότε μοναχὰ θὰ ἴδῃ
Θεοῦ πρόσωπα ὁ Ρωμαῖος, ὅσα χειραφετηθεῖ ἀπὸ τίς ἐφημε-
ρίδες καὶ κανονίσει ὁ ἴδιος, μὲ τὴν κρίση του, τὴν κάθε
του δουλιὰ.

AENE

καὶ τὸ πιστεύουμε, πὼς τόσο καλὰ φερθήκαμε στοὺς
ἀγῶνες ὥστε τοὺς ἔξασφαλίσταμε γιὰ πάντα, ἀφοῦ
μάλιστα ἔχουμε καὶ τὸ μοναδικὸ Στάδιο μας. Ἐνα
μοναχὰ χρειάζεται νὰρχινήσουμε ἀπὸ τώρα νὰ μᾶς

τὸ μαθαίνουμε, σὰ μάθημα σὲ μικρὰ παιδιὰ, πὼς οἱ
ἀγῶνες δὲ θὰ εἶναι Ἑλληνικοὶ ἀλλὰ παγκόσμιοι,
καὶ πὼς ἔχουμε ὑποχρέωση, ὅσοι τοῦλάχιστο βρισκό-
μαστε μέσα στὸ Στάδιο, νὰ φανερώσουμε τὴ χαρὰ
μας καὶ νὰ χεροκροτοῦμε κάθε νικητὴ δικὸ μας ἢ
ξένο, γιατί στοὺς ἀγῶνες δὲν προσκαλοῦμαστε νὰ
παίζουμε πρόσωπο πατριώτη, ἀλλὰ πρόσωπο πολί-
τισμένου ἀθρώπου κι ἀμερόληπτου κριτῆ.

Ὅσα μὲ τὸ καλὸ ξαναγίνουν ἔδω οἱ ἀγῶνες, πρέ-
πει νὰ λείψουν μερικὲς τέτιες χωριατιῆς πού παρα-
τηρηθήκανε ἀπὸ τοὺς ξένους καὶ ξεγηθήκανε σὲ βάρ-
ρος μας. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες τίς μέρες τῶν ἀγῶνων
κάνανε ἐκκεχειρία: ἔς τοὺς μιμηθῶμε κι' ἐμεῖς, μιὰ κι'
οἱ ἀγῶνες γίνονται στὸ ἴδιο μέρος πού γινόντουσαν
καὶ τότε, κι ἔς κάνουμε ἐκκεχειρία μὲ τὸν ταρταρι-
νισμό μας.

ΑΜΟΙΡΗ

Στὸν ἀργαλιὸ μερόνυχτα
τοιμάζει τὰ προικιά της,
ρίχνει τὰ δῖμυτα παννιά
καὶ τὰ μεταξωτὰ της.

Τὴν ἀνοιξὴ πού πρόβυμε
τοῦ γάμου τὴ χαρὰ
ἀρρωστὴ, ἀγγελοφέρνηται
κι' ἡ κόρη λέει πικρὰ:

— Νυφούλα μὲ στολίδανε,
νά, κι ὁ γαμπρὸς πού μπαίνει
ὅποιος πεθαίνει σὰν καὶ μὲ
χίλιες φορὲς πεθαίνει.

ΕΑΡΜΑΤΩΜΑ

Ἰσα χυμὰ: τῆς ἀπιστίας
νὰ κόψη τὸ λαιμό.
— Εἶμαι δική σου σφάξε με,
μὸν χτύπα, τοῦ λέει, ἔδω.

Καὶ δείχνει του γυμνώνοντας
τὰ στήθια, τὴν καρδιά της.
Κι ὅλη ἡ ὀργὴ τῆς κόπηκε
στὸ γλυκοἀνάδλεμμά της.

Καὶ μόλις ἀπ' τὰ μάτια της
ἕνα της δάκρυ πέφτει,
ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ φονιά
καὶ τὸ μαχαίρι πέφτει.

ΒΑΡΑΕΝΤΗΣ

να καὶ γιὸς. Αὐτὴ πού εἶξε τὸν δρόμο, ὀλοῖσια
στὸ σπῆτι ἐκεῖνο. Χτυπᾷ, ἀνοίγουν τὴν πόρτα, μπαί-
νουμε μέσα, ρωτᾷ ἡ μάνα γιὰ τὸ παιδί της, πού
εἶναι. Ἡ νοικοκυρὰ μὲ πρῶτο λέει: "Ἀχ, καλή μου
γυναίκα, τὸ παιδί σου ἐμεγάλωσε κι' ἔγινε κοπέλλα
σωστὴ, καὶ σὰν εἶδα πὼς πέρασαν τόσα χρόνια καὶ
κανένας ἀπὸ σὲς δὲν τ' ἀνεγύρησε, τὸ σπουδαῖα, τὸ-
μαθα τέχνες, κι' ὕστερα τὸ πάντρεψα μὲ τὸν γιὸ μου
πού ἔλειπε τότες σὰν ἦρτες στὰ ξένα, μὰ δὲν εἶχα-
με μοῖρα νὰ ζῆ. Ἀπέθανε. Θαρρῶντας ἔτσι πὼς θὰ
τὴ γλυτώσω. Πότε, λέει, ἀπέθανε; Νά. Πρὸ 5—6
μῆνες. Καὶ πού τὴν θάψετε, λέει, νὰ πάω τουλά-
χιστο νὰ κλάψω ἀπάνω ἀπ' τὸ λάκκο της. Αὐτοὶ τᾶ-
φεραν τότες στενά, μὰ δὲν ὁμολόγησαν τίποτα. Τοὺς
παίρνουν καὶ πᾶν καὶ δείχνουν ἕνα μνημοῦρι. Αὐτὴ,
θὰ σκάψω, λέει, νὰ βρῶ τὰ κόκαλα τῆς κόρης μου,
νὰ τὰ φιλήσω γιὰ νὰ τὸ καταλάβῃ πὼς ἦρτα νὰ
τὴν πάρω. Βάζει καὶ σκάφτουν τὸ λάκκο, καὶ τί νὰ
δοῦν! ἕναν ἄντρα, νιαροαποθαμμένο. Ἰσως λέν οἱ ἄλ-
λοι, ἔγινε λάθος. Τᾶλλο θὰ εἶναι. Σκάφτουν κι' ἐ-
κεῖνο, βλέπουν μέσα μιὰ γριά. Τότες ὑποψιάστηκε
ἡ βασίλισσα. Μάνι μάνι, λέει, θὰ μοῦ πῆτε τί κά-
νατε τὴν κόρη μου, καὶ μοῦ λέγετε ψέματα πὼς ἀ-
πέθανε. Αὐτοὶ καὶ καλὰ ἀπέθανε. Ψέματα ὁ ἕνας,
ἀλήθεια ὁ ἄλλος, λέει ἡ βασίλισσα, θὰ πάμε νὰ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΠΡΩΤΟΜΑΘΗΤΗ

ΑΘΡΩΠΙΝΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ*

Δηλαδή, τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ κόμπου εἶναι πάντα
νοτερό καὶ γιομᾶτο ὄγρᾶ. Ὅταν οἱ τριχωπὲς οἱ μέσα
στὸν κόμπο παραγινομίζου ἀἷμα, ὅπως τοὺς τυχαίνει
συχνά, ἀρκετὸ πρὸς ἄχρωμη νερούλη οὐσία περνᾷ
τοὺς τοίχους τοὺς καὶ χύνεται μέσα στὸ σωληνάρι.
Τὸ σωληνάρι τότες γιομίζει, τὰ ὄγρᾶ φουσκώνουν ὡς
ἀπάνου στὸ σκλιαγκωπὸ μέρος πού βρίσκεται μέσα
στὸ πάχος τοῦ ζωπετσιοῦ, καὶ τέλος ξεχειλοῦνε κατὰ
τὸ στόμα τοῦ σωληναρίου καὶ νοτίζουν τὴν ἀπανωσιὰ
τοῦ ζωπετσιοῦ. Τὰ ὄγρᾶ ἀπ' τὰ λέμε Ἰδρωτὰ. Τὸ
σωληνάρι μὲ τὴν κομποδεμένη ἀκὴ τὸ λέμε Βελανί-
δα. Τὴ δουλιὰ πού τ' ἄχρωμα ὄγρᾶ ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν
τριχωπῶν περνᾷ μέσα στὸ ἀβλάκι τοῦ σωληναρίου
τὴ λέμε Σελαγαριόμο. Κι λέμε πὼς οἱ Ἰδρωτικὲς βε-
λανίδες Σελαγαρίζουν Ἰδρωτὰ ἀπὸ τὸ αἷμα πού φέρουν
οἱ τριχωπὲς οἱ τυλιγμένες γύρω τους.

47. Τώρα καταλαβαίνουμε γιατί ἐσωτερικὰ τὸ
στόμα εἶναι κόκκινο καὶ νοτερό. Τὸ στόμα ἔχει πετσί
(τὸ ἴδιο καθὼς, ἔς πούμε, τὸ πετσί τοῦ χεριοῦ) μὲ
ζωπέτσι ἀπ' ἔξω, κανωμένο ἀπὸ κελιά μὰ λείπερο
ἀπὸ τριχωπὲς, κι' ἀπὸ κάτου μ' ἀληθινὸ πετσί γιο-
μᾶτο τριχωπὲς. Μὲ τὴ διαφορά πὼς τὸ στόμα ἔχει
πετσί πολὺ πολὺ ψιλότερο ἀπὸ τοῦ χεριοῦ. Οἱ κόκκι-
νες τριχωπὲς θαρρίζουνε δικυμὸ τοῦ, κι' ἡ νοτισιὰ
τοὺς ἐφοκὸλα τὸ περνᾷ. Ἔτσι τὸ στόμα εἶναι κόκκινο
καὶ νοτερό. Ἐπειτα ἔχει καὶ πολλὲς βελανίδες πού
μιάζουν τίς Ἰδρωτικὲς, ἂν κι' ἀλλιώτικης μορφῆς: ἀρ-
τὲς μάλιστα τὸ περισσότερο νοτίζουν τὸ στόμα.

Ἐπειδὴ ὅμως τὸ στόμα ἔχει ἐσωτερικὰ πετσί κόκ-
κινο καὶ νοτερό καὶ μαλακὸ, γιὰ τοῦτο δὲν τὸ λέμε πε-
τσί, παρὰ *Μυξένια Μειμπράνα*. Τὸ ἀπάνου τοῦ φύλλο
πάλι δὲ λέγεται ζωπέτσι, παρὰ *Ἐπιθήλι*. Μὰ πρέ-
πει νὰ θυμᾶστε πὼς ἡ μυξένια μειμπράνα δὲν εἶναι τί-
ποτα ἄλλο παρὰ καθαρὸ πετσί, μὲ ζωπέτσι ψιλὸ καὶ
μαλακὸ πού λέγεται *Ἐπιθήλι*.

Τὸ στόμα εἶναι μπασιὰ τοῦ θρεφτικοῦ ἀβλακιοῦ.
Τοῦ ἀβλακιοῦ ὅλο του τὸ μακρὸς εἶναι φοδράτο μὲ
πετσί ἢ μυξένια μειμπράνα ὅπως τὸ στόμα, ἐξὸν πού
τοῦ περισσότερο τοῦ μέρους τὸ ἐπιθήλι εἶναι ἀκόμα
φτενότερο παρ' ὅτι στὸ στόμα, κι' εἶναι μάλιστα
κανωμένο ἀπὸ ἕνα καὶ μοναχὸ φύλλο κελλιά. Ὅλο
λοιπὸν τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ἀβλακιοῦ εἶναι κόκκινο καὶ
νοτερό, κι' ὅτι βρίσκεται μέσα στὸ ἀβλάκι χωρίζεται
μὲ πολὺ πολὺ φτενὸ μονάχα μεστόχο ἀπὸ τὸ αἷμα

* Κοίταξε φύλλα 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190,
191, 192 καὶ 193.

* Ἡ λέξη ἐπιθήλι δὲ μᾶς ἀρᾷ, καὶ θὰ χρωστοῦμε χά-
ρη τοῦ φίλου πού θὰ μᾶς τὴ διορθώσει.

θηκε πλιὰ ἢ κακοτυχιά της καὶ σὲ φώτισε ὁ Θεὸς
καὶ μοῦ τὰ εἶπες γιὰ νὰ πάμε νὰ τὴ βροῦμε. Ἐγὼ,
λέει ἡ βασίλισσα, δὲν ἀποκοτῶ νὰ τὸ πῶ στὸν πα-
τέρα σου. Ἄμε ἐσύ κι' ἀδὲ μήπως κἀνὴς τὴν καρδιά
του. Σηκώνεται τὸ παιδί, πάγει στὸν ὄντᾶ τοῦ πα-
τέρα του, τὰ λέει καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ τοὺς ἀφή-
σῃ νὰ φύγουν. Ὁ βασιλεὺς εἶχε μεγάλη ἀγάπη στὸ
γιό του. Δὲν μπόρεσε νὰ τοῦ τὸ ἀρνηθῆ καὶ συμφωνή-
σανε νὰ τοὺς ἀφήσῃ νὰ πᾶνε μὲ τὴ μητέρα του νὰ
βροῦν τὴν κόρη. Παραγγέρονε λοιπὸν καὶ τοιμάζε-
ται τὸ ἴδιο του καράβι καὶ μπήκανε μέσα μάνα
καὶ γιὸς τερτίλι κι' οἱ δυὸ νὰ μὴ γνωρίζονται ποιοὶ
εἶναι, καὶ φεύγουν. Παγαίνου, ἀρμενίζου, ἀρμενίζου-
νε, φτάνουνε στὴ χώρα ἐκεῖνη πού πῆγε ἡ βασίλισσα
τότες κι' ἀφῆσε τὸ παιδί.

Ἀρᾷζει τὸ καράβι, ἔτυχε νὰ εἶναι: στὸ παναθύ-
ρι ἐκεῖνη τὴν ὥρα ἡ γυναίκα ἐκεῖνη πού τὸκανε ψυ-
χοπαίδι τῆς. Τρέχει μάνι μάνι: στοῦ γιοῦ της τὸν
ὄντᾶ, τραβᾷ τὰ μάγουλά της, δένεται, τί θὰ κά-
νουμε τώρα, γιὲ μου, τοῦ λέει, πού ἔρχεται τὸ καρά-
βι ἐκεῖνο μὲ τὰ μαῦρκ τὰ παννιά πού ἦρτε τὸν τάδε
καιρὸ καὶ μᾶς ἔφερε τὸ παιδί. Μειμᾶς αὐτὸς παραγ-
γέρνει καὶ τοῦ φέρνουν τόπια ἀλάκαιρα μαῦρο παννὶ
καὶ στρώνουν ὄλο τὸ σπῆτι καὶ μαυροφοραίνουν κι' ὀ-
λοὶ μέσα. Ἀραῖε τὸ καράβι, βγήκαν ἀπὸ μέσα μάν-

κριθοῦμε. Ἀλλιῶς δὲ γίνεται. Σηκώνουναί, πᾶνε στὴ
μιὰ δικάζουναί, πᾶνε στὴν ἄλλη, τὸ δικιο δὲν ἔβγαί-
νε, γιατί! πλήρωναν κρυφὰ ἐκεῖνοι πού ἔλεγαν τὰ ψέ-
ματα. Ἡ βασίλισσα πού εἶταν πολὺ ξυπνὴ τὰ κατά-
λαβε, λέει τοῦτο δὲ βγαίνει πέρα, θὰ πάμε στὸ τάδε μί-
ρος πού εἶναι τὸ δικὸ δικαστήριον καὶ δὲ χωροῦν ψευτιᾶς
ἐκεῖ καὶ κατεργαριῆς. Σηκώνουναί, πᾶνε σ' ἐκεῖνη τὴ
χώρα, ὅ,τι βγήκαν ἀπάνω στ' ἀλάκι. Ἐτυχε νὰ εἶναι
ἐκεῖνη τὴ μέρα στὸ γραφεῖο τοῦ γέρου δικαστῆ ἡ γαμ-
πρὸς κι' ἡ νύφη, πού πῆγαν πάντα καὶ τὸν ἐβλεπαν
τὸν πατέρα τους. Ἀπ' τὸ παράθυρο πού καθόντανε
λοιπὸν βλέπει ὁ γαμπρὸς τὴ συνοδία, γυρᾷ καὶ λέει:
τῆς νύφης. Βλέπεις αὐτονοὺς πού ἔρχονται; Εἶ-
ρεις ποῖος εἶναι; Αὐτὸς ὁ πρῶτος εἶναι ὁ ἄντρας μου.
Στὸ πλάγι του, ἡ γυναίκα του αὐτὴ εἶναι ἡ πεθερά
μου. Ἡ ἄλλη πού περπατεῖ ἀγάλι ἀγάλι εἶναι σὰν τὴ
μάνα μου, ἂν κι' εἶμαι πολὺ μικρὴ σὰ χωριστήκαμε.
Μὰ κείνη εἶναι μὲ τὰ γλυκὰ της τὰ μάτια, μὲ τὸ
γλυκὸ της τὸ πρόσωπο. Ἀχ ἐκεῖνη εἶναι. Κι' ἔτρεξαν
τὰ μάτια της, ἢ τὰ μάτια του, ἔς πούμε, γιατί εἶ-
ταν ἀκόμα γαμπρὸς. Ἐχει κι' ἕνανε στὸ πλάγι της,
ἀμ' ἐκεῖνον δὲν τὸνε γνωρίζω. Ἀραγε ποῖος νὰ εἶναι!

Σάζουναί ἐκεῖ κοματάκι, βγαίνουνε δὰ στὴ σκά-
λα νὰ τοὺς προπάρουν. Ὁ γαμπρὸς βαστόυσε κι' ἕνα
μῆλο καὶ τόπαιζε στὸ χέρι του. Ἀνεβαίνει πρῶτα